

Дөңгөлөктүү отургучтун негизги 6 модели

“Ылайыктуу технологиялар” принциптеринин негизинде жасалган дөңгөлөктүү отургучтардын көптөгөн кымбат эмес моделдери бар. Кээ бирлери башкаларына караганда арзаныраак жана негизинен функцияналдуураак. PROJIMO долбоорубузда биз көптөгөн түрдүү моделдерин жасадык. Биз бул бөлүмдө дөңгөлөктүү отургучтардын, биздин оюбузча, эң функцияналдуу 6 түзүлүшүн келтиребиз. Албетте, ар биринин артыкчылыктары да бар, кемчиликтери да жок эмес.

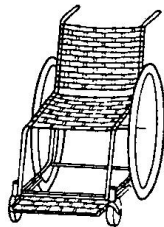
Жыгачтан жасалган HEALTHLINK дөңгөлөктүү отургучу баланын отургучунан, велосипед дөңгөлөктөрүнөн, алдында – октордон, жана артында – чыгырык дөңгөлөктөн чогултулган.

Артыкчылыктары: Эң жөнөкөй жана эң арзан отургучтардын бири; өзгөртүү жана тууралоо оңой; бир аз эле ширетүү иштери талап кылынат; жыгач менен иштөөнү бир аз билген адам бир күндө эле жасай алат; чыгымы аз.

Кемчиликтери: Арткы кичинекей жалгыз дөңгөлөгү балага же жардам берип жаткан адамга тегиз эмес жерде түртүүнү же жолжээк таштан өтүүнү татаал кылат. Ордунан жылбаган таман койгучу отургучка отурууну жана андан турууну оорлотот; дененин салмагы таман койгучка келтирилгенде, отургуч алдыны көздөй жантайып кетет. Капталдарындагы чектөөч такталары баланы отургучтун капталынан которууга же артынан көтөрүүгө тоскоолдук жаратат.

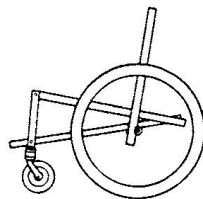
Себилжабдык шырғыяларынан жана пластиктен согулуп жасалган дөңгөлөктүү отургуч: сүлдөрү болот себилжабдык шырғыяларынан, желөнгүчү, отурган жери жана таман койгучу согулган пластиктен.

Артыкчылыктары: Түзүлүшү жөнөкөй; кымбат эмес себилжабдык шырғыялары оңой ийилет; пластиктен согулган желөнгүчү, отурган жери жана таман койгучу ыңгайлуу жана аларды жууп тазалоо жеңил; ордунан жылдырылма таман койгучу отургучка отурууну жана андан турууну жеңилдетет.

Кемчиликтери: Ширетүү ык-жөндөмү талап кылынат; металл түтүктөрдөн жасалган түрүнө салыштырмалуу отургуч оорураак жана анча бекем эмес. Начар жол жана аңгыл-дөңгүлдөр боюнча жүрүүдөн отургуч деформацияланып кетиши мүмкүн.

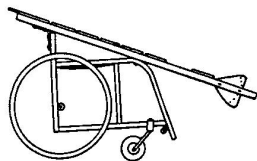
Туурасынан кесилиши төрт бурчтуу металл түтүктөн жасалган дөңгөлөктүү отургуч: отургучтун сүлдөрүнүн өзүнчө бөлүктөрү бурамалар менен бириктирилет.

Артыкчылыктары: Мындай бекем жана туруктуу металл отургучту үлүктөр жана бурамалар менен бекитип чогултса болот (алдыңкы дөңгөлөктөрүн кошоордо гана ширетүү иштери талап кылынат). Түтүктөрүнүн беттери жалпак болгондуктан, жыгачтан түрдүү жасалгаларды оңоюраак орнотсо болот. Чыгымы кыйла аз.

Кемчиликтери: Бул отургуч жогоруда келтирилген отургучтарга салыштырмалуу көбүрөөк жумушту жана ык-жөндөмдү талап кылат. Түзүлүшү татаалыраак; жыгач отургучтарга салыштырмалуу чыгымы бир аз көбүрөөк.

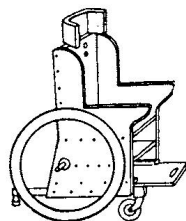
Жатуу үчүн тактасы бар дөңгөлөктүү отургуч: болот түтүктөрдөн жасалат; жатуу үчүн, алып салынма, жыгач тактасы бар.

Артыкчылыктары: Эт оюлууларын айыктыруу же контрактураларын оңдоо үчүн курсагына жатып жүрүүсү керек болгон активдүү бала үчүн ылайыктуу. Эгер тактасын алып салса, кадимки эле дөңгөлөктүү отургуч. Чыгымдары аз; өзгөртүү тууралоо оңой.

Кемчиликтери: Ширетүүнү талап кылат (бирок жөнөкөйүрөөк түрүн жыгачтан деле жасоого болот); бүктөлүп кичирейбейт; тактасы көп жерди ээлейт; анда жүрүү катуу.

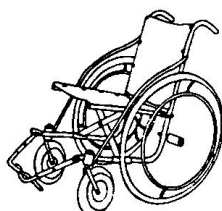
Сүлдөрү фанерадан жасалган дөңгөлөктүү отургуч, диаметри 50 см болгон велосипед дөңгөлөктөрү, октору жана алдында 2 чыгырык дөңгөлөгү бар.

Артыкчылыктары: Көрүнүшү жакшынакай; салмагы, чыгымы аз; жасоо жана өзгөртүп тууралоо оңой. Алдындагы (артында эмес) чыгырыктары тегиз эмес жерде жүрүүнү жана жолжээк таштардан өтүүнү жеңилдетет. Астындагы ордунан жылдырып салынма таман койгучу бала денесин отургучта туура кармап отурусун, ага которулууну же андан түшүүнү оңой кылат.

Кемчиликтери: Фанера жана 2 чыгырык дөңгөлөгү отургучтун чыгымдарын көбөйтөт (бирок жалпы чыгымдары анча көп болбойт). Фанера (эгер сууга туруктуу атайын түрү болбосо) жаан-чачындуу аба ырайында бузулуп кетиши мүмкүн. Велосипед октору салмагы оор баланын астында же орой колдонуудан ийилип же сынып кетиши мүмкүн.

Металл түтүктөрдөн жасалган бүктөлүп кичирейме дөңгөлөктүү отургуч: бети ичке болот түтүктөрдөн чогултулат, автоунаанын муунак-жаздамдары бар бекем октор колдонулат.

Артыкчылыктары: Ары-бери которууну жана сактоону жеңилдетүү үчүн, отургуч бүктөлүп кичирейет; абдан бекем; түзүлүшү функцияналдуу – тегиз эмес беттер боюнча жүрүү үчүн ылайыктуу; капталынан которулуу үчүн ыңгайлуу; эгер туура жасалса, абдан жогорку сапаттагы отургучту алууга болот.

Кемчиликтери: Жасоо үчүн, көптөгөн ар түрдүү ык-жөндөмдөр (түтүк ийүү, ширетүү, дөңгөлөккө чабактарын тартып орнотуу ж.б.у.с.) талап кылынат; башкаларына салыштырмалуу кымбат жана аны өзгөртүп тууралоо оор.

Дөңгөлөктүү отургучтарды жасоо үчүн керек аспаптар

Мүмкүнчүлүктөрү чектелүү жумушчулар үчүн устакана уюштуруу боюнча ойлор 57-бөлүмдө жана 64-бөлүмдүн 603-бетинде талкууланган. Дөңгөлөктүү отургучтар жасалчу устаканаңыздын кандай нерселер менен жабдылуусу мүмкүн экендиги көп нерселерден көз каранды, алардын ичинде: 1) аны уюштуруу үчүн канча акча каражатыңыз бар (же карызга ала аласыз); 2) кандай (металл же жыгач) отургучтарды жасайсыз; 3) жумушчуларда кандай ык-жөндөмдөр, үйрөнүүгө шык, коопсуздукка карата болгон жоопкерчилик бар; 4) электр энергиясынын жана электрдик аспаптардын болуусу; 5) канча киши иштейт; 6) дөңгөлөктүү отургучтан канчаны жасап турабыз деген пландарыңыз бар.

Бул бөлүмдө келтирилген дөңгөлөктүү отургучтун 6 негизги түрүн жасоо үчүн керек негизги жабдуулардын тизмеги төмөндө берилди. Жагдайыңызга жараша тандаңыз. Жумуштун көбүрөөк адистештирилген бөлүктөрүн усталарга жасатсаңыз болот. Мисалы, Белиздеги дөңгөлөктүү отургучтарды өндүрүү борборунда отургучтардын октору токардык тесте иштетилүүгө тийиш. Жергиликтүү механикалык устаканалар муну акысыз жасап берип турат.

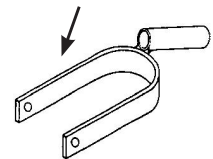
БЕЛГИЛӨӨ	ДӨҢГӨЛӨКТҮҮ ОТУРГУЧТУН ТҮРҮ					
	жыгачтан	себилжабдыктан жана согулган пластиктен	туурасынан кесилиши төрт бурчтуу металл түтүктөрдөн, отурган жери жана жөлөнгүчү жыгачтан	жатуу үчүн тактасы бар	фанерадан	туурасынан кесилиши тегерек металл түтүктөрдөн
СК – сөзсүз керек К – жардамы чоң, бирок ансыз деле болушу мүмкүн (К) – окторун даярдоо үчүн гана керек ? – моделинен көз каранды						
ТАЛАП КЫЛЫНГАН АСПАПТАР						
үстөлгө орнотулчу кысык	К	СК	К	СК	(К)	СК
түтүк ийчү жасалга				СК		СК
ширетүүчү (кандоочу) жабдуу	(К)	СК	К	СК	(К)	СК
металл кескен араа	(К)	СК	СК	СК	(К)	СК
жыгач кескен араа	СК			СК	СК	
балка	СК	СК	СК	СК	СК	СК
үлүк ачкычтар (түрдүү чоңдуктагы жыйнагы же кичирейтип-чоңойтулма)	К	К	СК	СК	К	СК
металл боюнча өгөө жана/же кайрак таш	(К)	СК	СК	СК	(К)	СК
отвёртка	СК	СК	СК	СК	СК	СК
тигүү үчүн жабдуу (кол менен келтирилме же механикалык)			?	К?		К?
бургу (кол менен келтирилме же электрдик)	К	?	СК	СК	К	СК
металл боюнча көзөөчтөр			СК	СК		СК
жыгач боюнча көзөөчтөр	СК		СК		СК	
дөңгөлөктүн чабактары үчүн үлүк ачкыч	?	?	К	К	?	К
велосипед насосу	?	?	?	?	?	?
кернер	К	К	К	К	К	К
ченегич сызма	К	К	К	К	К	К
жыгач устанын тик бурчтуу сызгычы	К	К	К	К	К	К

Дөңгөлөктүү отургучтарды жасоодо колдонулчу металл түтүктөрдү же себилжабдык шырғыларын белгилөө үчүн терминдер

- **Бети жука** дегени, бул көбүнчө электрдик сымдарды туташтыруу иштеринде жана кээде салмагы аз металл эмеректерди жасоодо колдонулчу жука болот түтүктөргө тийешелүү дегенди билдирет.
- **Бети калың** дегени, бул суутүтүк жана канализация тутумдарында колдонулчу салмагы чоң түтүктөргө тийешелүү дегенди билдирет.
- **Себилжабдык** дегени, бул куюлган цементти бекемдөө үчүн колдонулчу ичи-тышы бүтүндөй металл шырғыга тийешелүү дегенди билдирет.

Таамай ширетүү үчүн керектүү кысып кармоочу же багыттоочу жасалгалар

Дөңгөлөктүү отургучтарды металл түтүктөрдөн жасоо жана аларга дөңгөлөктөрдү кармоочу бөлүктөрүн ширетип бекитүү үчүн, атайын кысып кармоочу же багыттоочу жасалгаларды жасап же сатып алсаңыз, жумуш жеңилерээк жана тагыраак жүрөт (булар бөлүктөрдү ордунан жылдырбай кармап берет). Мындай жасалга, мисалы, алдынкы чыгырык дөңгөлөктүн сүрөттөгүдөй ачасайымын ширетип бекитүү үчүн керек болушу мүмкүн. Дөңгөлөктүү отургучтардын түрдүү бөлүктөрүн жасоо үчүн керек жасалгалар Independence through Mobility (Мобилдүүлүк аркылуу көз карандысыздыкка, автору Ralph Hotchkiss, 604-бет) деп аталган китепте кенен келтирилген. Биз бул китепти дөңгөлөктүү отургучтарды жасаганды пландап жаткан ар бир адамга сунуш кылабыз.

Ченемдери боюнча эскертме:

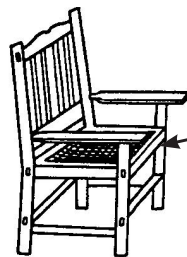
Дөңгөлөктүү отургучтардын кээ бир моделдери үчүн биз балдардын же чоңдордун стандарттык ченемдерин бердик. **Аларды конкреттүү баланын чоң-кичинесине жараша тууралап алууну унутпаңыз.**

Ченөө үчүн, айрым өлкөлөрдө дюймдар (") колдонулса, башка өлкөлөрдө сантиметрлер (см) колдонулат. Бизде сантиметрлер колдонулгандыктан, китепте да так ушул ченөө бирдиги пайдаланылат. **Сантиметрлер** кыскача **см** деп белгиленет. Маалымдоо катары: 1 дюймда 2,54 см бар. Ушул беттин сол четиндеги сызгычты дюймдарды сантиметрлерге өткөрүү үчүн колдонсоңуз болот.

ЖЫГАЧТАН ЖАСАЛГАН HEALTHLINK ДӨҢГӨЛӨКТҮҮ ОТУРГУЧУ

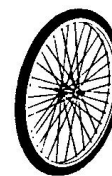
(Healthlink колдонмосунан алынып, бир аз өзгөртүлгөн; 604-бетти караңыз.)

Healthlink дөңгөлөктүү отургучу **балдардын кадимки жыгач отургучун** негиз катары колдонуп жасалат. Ченемдери баланын муктаждыктарына туура келүүгө тийиш.

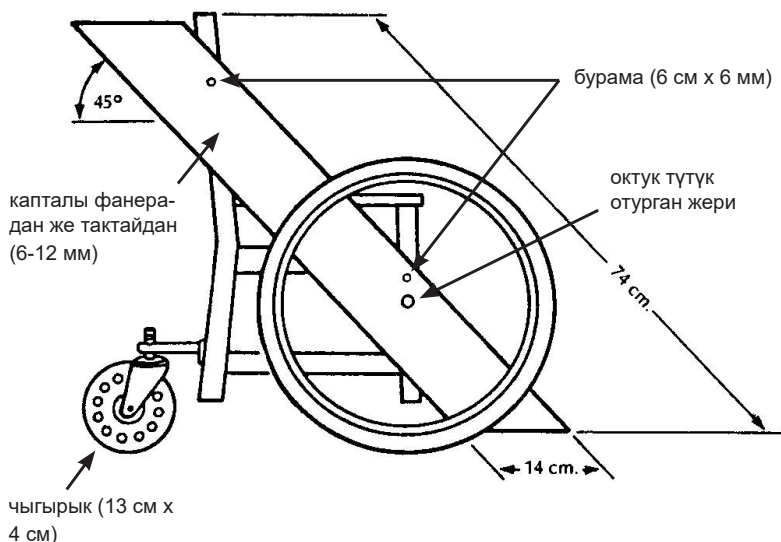
Пластиктен согулган отурган жери аркылуу жел эркин уруп турат, жана ал оңой тазаланат.

Диаметри 50 см, туурасы 4,5 см велосипед дөңгөлөктөрү жана октору колдонулат.

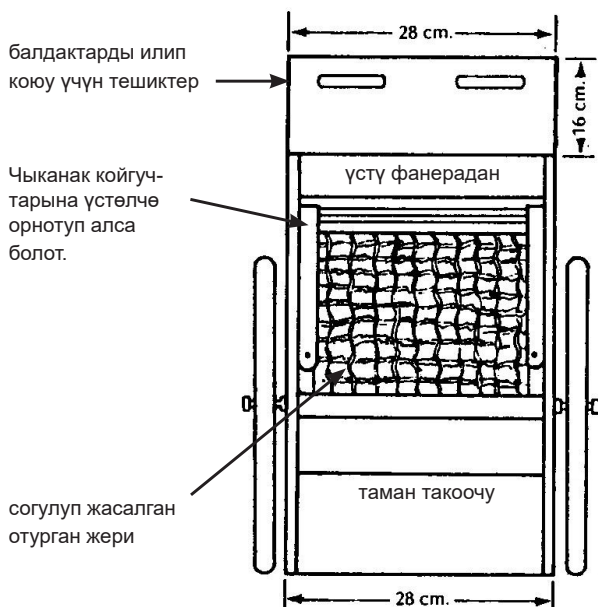

Мындай дөңгөлөктүү отургучту жасоо үчүн, негизги жыгач усталык аспаптар керек. Негизги жыгач усталык ык-жөндөмдөрү бар адам аны бир күндө эле жасап коё алат. Эгер дөңгөлөктөрдү кармоочу бөлүктөрүн отургучка ширетип беките албай жатсаңыз, металл менен иштеген жергиликтүү устага жардам үчүн кайрылыңыз. Отургучка баланын денесинин абалын жакшыртуучу жана башка жасалгалар оңой кошулат.

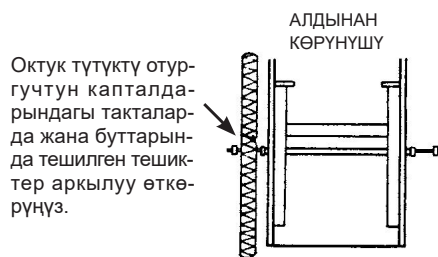
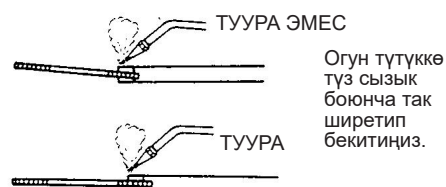
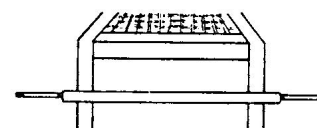
КАПТАЛЫНАН КӨРҮНҮШҮ

ҮСТҮНӨН КӨРҮНҮШҮ

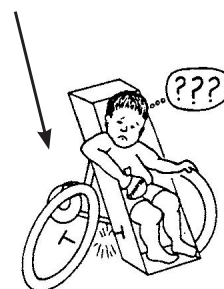

ОКТОРУ

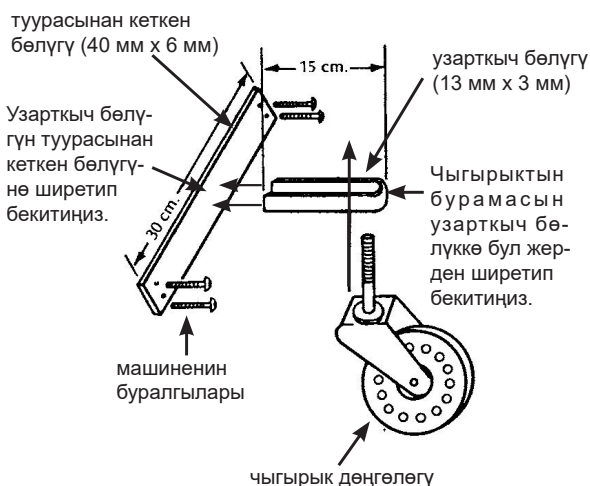

ЭСКЕРТҮҮ! Велосипеддин стандарттык окторун бул ыкма боюнча салмагы 20 кг-га чейин балдарга гана колдонуңуз. Салмактуураак баладан же отургучту орой пайдалануудан октору ийилип же сынып кетиши мүмкүн.

Салмагы 20 кг-дан ашык балдар үчүн, бекемирээк окторду колдонуңуз (623-бетти караңыз). Же болбосо, велосипеддин окторун эки капталынан тең кармоочу жасалгалар менен кошумчалап карматыңыз.

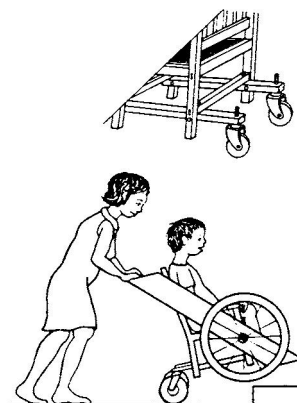
ЧЫГЫРЫКТАРЫ ДӨҢГӨЛӨКТӨРҮ

АРТЫНАН КӨРҮНҮШҮ

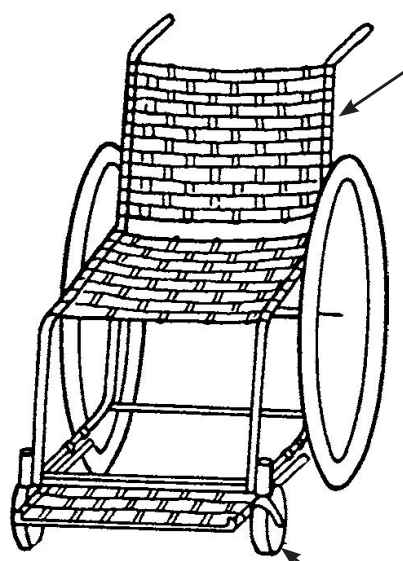
Арткы чыгырыгынан экөө болсо, отургуч туруктуураак болуп, жолжээк таштардан өтүүсү жеңилдейт.

Ордунан жылдырбоочу жасалгалардын түзүлүштөрүн 601- жана 623-беттерден караңыз. Healthlink дөңгөлөктүү отургучунун башка сүрөттөрүн жана моделдерин 526-, 592-, 600-, 601-, 604- жана 624-беттерден издеңиз.

СЕБИЛЖАБДЫК ШЫРГЫЙЛАРЫНАН ЖАНА ПЛАСТИКТЕН СОГУЛУП ЖАСАЛГАН ДӨҢГӨЛӨКТҮҮ ОТУРГУЧ

КАПТАЛЫНАН КӨРҮНҮШҮ

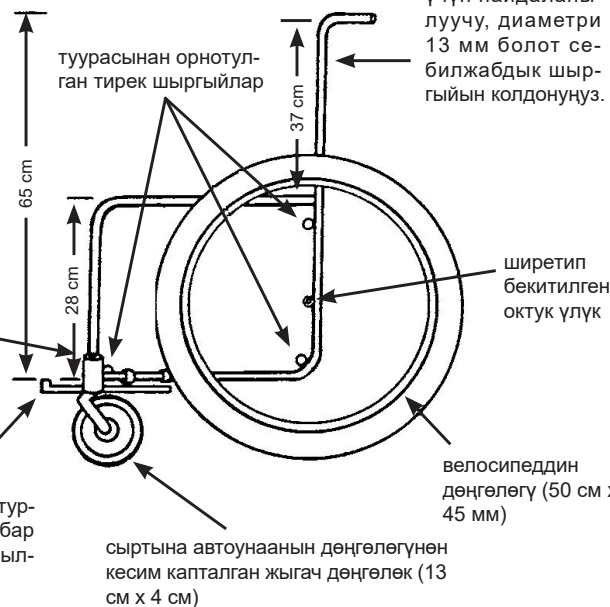
Жөлөнгүчүн, отурган жерин жана таман койгучун тасмадан, мажүрүм талдан, Ротанг камышынан же пластиктен согуп жасаңыз.

Же болбосо, автоунаанын камерасынан ичке тилкелерди кесип, аларды бир аз чоюп согуңуз, же брезент тасманы колдонуңуз.

муунаказдамы ичинде тыгыз орнотулган күпчөк жана ачасайым

Алдына ишканада жасалган ачасайымдарды жана чыгырык дөңгөлөктөрдү колдонуңуз, буларды өзүңүз жасаңыз (жогорудагыны жана 597-, 619- жана 623-беттерди караңыз).

илүү үчүн уркуяп турган мамычалары бар ары-бери жылдырылма таман койгуч

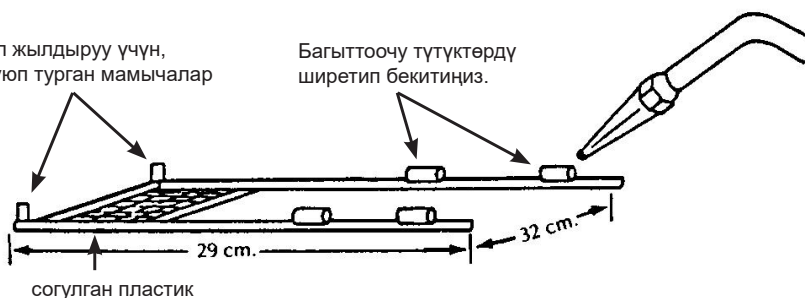

Бетонду карматуу үчүн пайдаланылуучу, диаметри 13 мм болот себилжабдык шырғыйын колдонуңуз.

АРЫ-БЕРИ ЖЫЛДЫРЫЛМА ТАМАН КОЙГУЧУ

илип жылдыруу үчүн, уркуяп турган мамычалар

Багыттоочу түтүктөрдү ширетип бекитиңиз.

КЕРЕК МАТЕРИАЛДАР

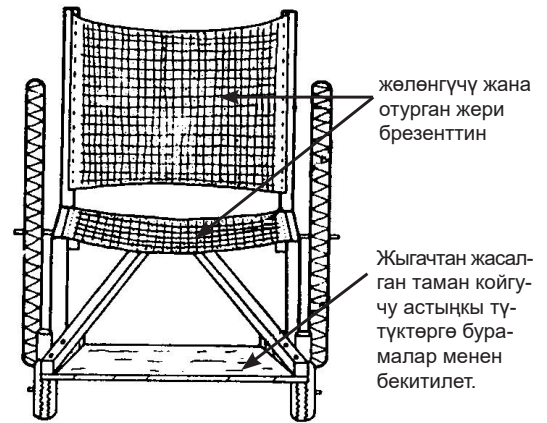
- диаметри 13 мм себилжабдык шырғыйы (4,5 м)
- автоунаанын камерасынан кесилген ген тилкелер
- велосипеддин дөңгөлөгү (2 даана)
- алдына чыгырык дөңгөлөк (2 даана)
- отурган жерин, жөлөнгүчүн жана таман койгучун согуп жасоо үчүн ылайык материал

Октордун түзүлүштөрүн 597-, 598-, 615- жана 623-беттерден караңыз.

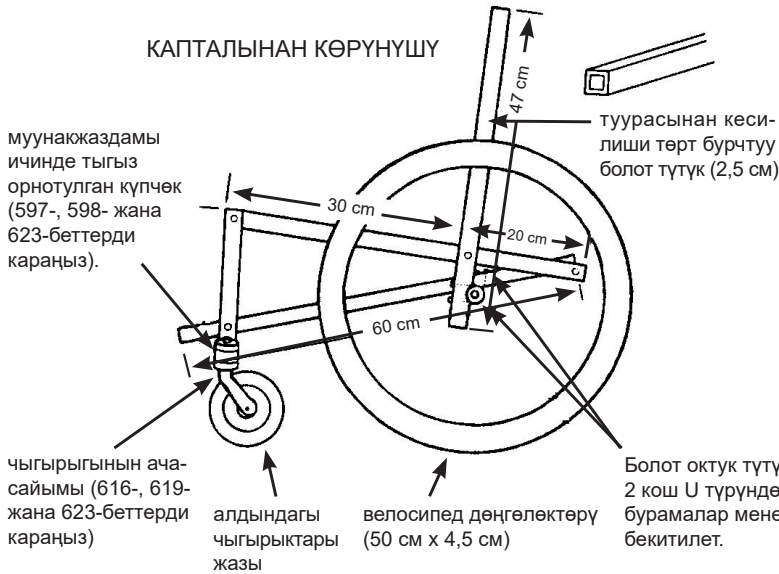
ТУУРАСЫНАН КЕСИЛИШИ ТӨРТ БУРЧТУУ ТҮТҮКТӨН ЖАСАЛГАН ДӨҢГӨЛӨКТҮҮ ОТУРГУЧ

Мындай отургучта, болот түтүктөн жасалуучу башка отургучтардагыдай эле, бети жука түтүктөр гана колдонулууга тийиш. Чыгымдарды көбөйтпөө үчүн, материалдардын бааларын аларды сатуучулардын бир нечесинен текшерип, түрдүү нерселерди ондогон чакан устаканалардан кеңеш жана атүгүл материалдардын колдонула турбаган калдыктарын издеңиз. Металлом чогултулган жерлерден материал издесе болот.

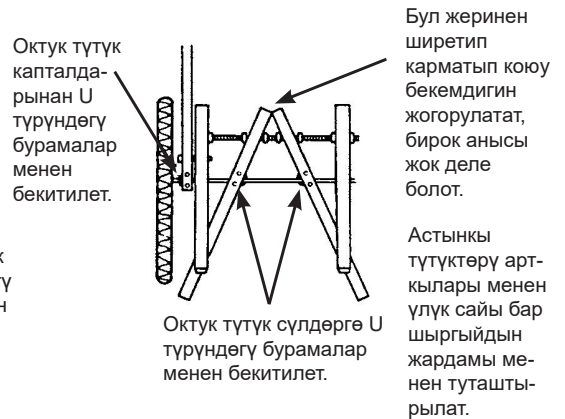
АЛДЫНАН КӨРҮНҮШҮ

КАПТАЛЫНАН КӨРҮНҮШҮ

ҮСТҮНӨН КӨРҮНҮШҮ

КАПТАЛЫНАН КӨРҮНҮШҮ

Чыгырыктын күпчөгүн туурасынан кесилиши төрт бурчтуу түтүккө ширетип бекитиңиз.

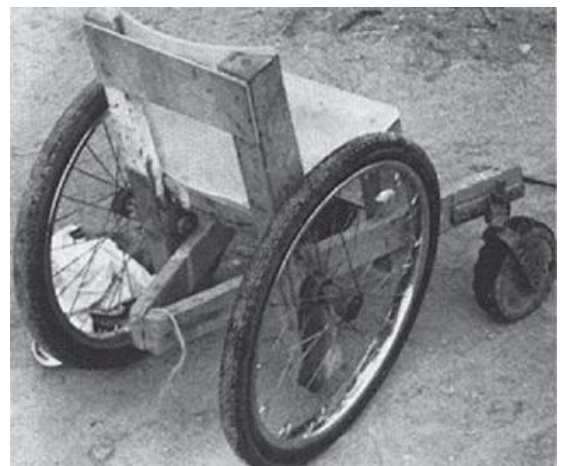

КЕРЕК МАТЕРИАЛДАР

- туурасынан кесилиши төрт бурчтуу, бети жука түтүктөр (2,5 см x 3,64 м)
- калың брезент кездеме (1 чарчы м)
- бети цинктелген болот түтүк (12 мм x 66 см)
- велосипеддин дөңгөлөктөрү (2 даана) (50 см x 45 м)
- чыгырык дөңгөлөктөр (2 даана) (жыгач же резинке)
- үлүк сайы бар металл шыргый (1 см x 97 см) (Кошумча 50 см-инен U түрүндөгү 4 бурама жасаңыз.)
- алдына 2 чыгырык дөңгөлөк
- отурган жерин жана жөлөнгүчүн бекитүү үчүн диаметри 1 см болгон 21 үлүк жана 12 буроо

ДӨҢГӨЛӨКТҮҮ ОТУРГУЧ КАҢДАЙ ЖАСАЛАТ

1. Чиймелерин караңыз. Ченемдерин балага тууралаңыз.
2. Туурасынан кесилиши төрт бурчтуу түтүктүн бардык бөлүктөрүн кесиңиз. Бир бирине туташ түтүктөрдүн узундуктары бирдей экенин текшерип.
3. Астыңкы түтүктөрдү бургу менен тешип, үлүк сайы бар узун түз металлды алар аркылуу өткөрүңүз. Түтүктөр V тамгасы түрүндө жатмайынча үлүктөрдү тууралаңыз. (Бекемирээк кылуу үчүн, түтүктөр кошулган жерлерди ширетип карматыңыз.)
4. Отурган жеринин түтүктөрүнө бардык керек тешиктерин жасаңыз. Аларга үлүк сайы бар бурamalарды киргизиңиз.
5. Жөлөнгүчүнүн жана алдынкы чыгырыктардын түтүктөрүн тешиңиз. Аларды бурamalар менен сүлдөргө бекитиңиз.
6. Октук үлүктөрдү октук түтүктүн четтерине ширетип карматыңыз. U түрүндөгү бурamalар үчүн тешиктерди даярдап, октук түтүктү сүлдөргө бурamalар менен бекитиңиз.
7. Алдынкы чыгырыктарынын ачасайымдарын алдынкы түтүктөргө ширетип бекитиңиз.
8. Кездемеден жасалган жөлөнгүчүн жана отурган жерин түтүктөргө карматыңыз. Аларды ордуларына бураңыз.
9. Жыгачтан таман койгучун жасап, аны сүлдөргө бурamalар менен бекитиңиз. (Керектүү жантаюу бурчун алуу үчүн, шынааларды колдонуңуз.)
10. Октук түтүктү U түрүндөгү бурamalар менен карматып, дөңгөлөктөрдү тагыңыз.
11. Түтүктөрдү дат басуудан коргоо үчүн (эгер бети цинктелбеген түрү болсо), сүлдөрдү боёңуз.

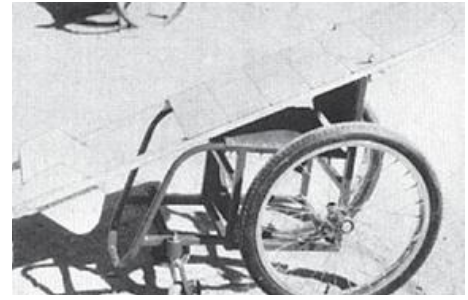

Ушундай эле отургучту жыгачтан жасаса болот.

ЖАТУУ ҮЧҮН ТАКТАСЫ БАР ДӨҢГӨЛӨКТҮҮ ОТУРГУЧ

Мындай отургуч эт оюлууларын айыктыруу же жамбаш сөөк - кашка жилик муундарынын жана тизелердин контрактураларын оңдоо үчүн белгилүү бир убакыт курсагын ылдый каратып жатууга муктаж болгон активдүү бала үчүн ылайык.

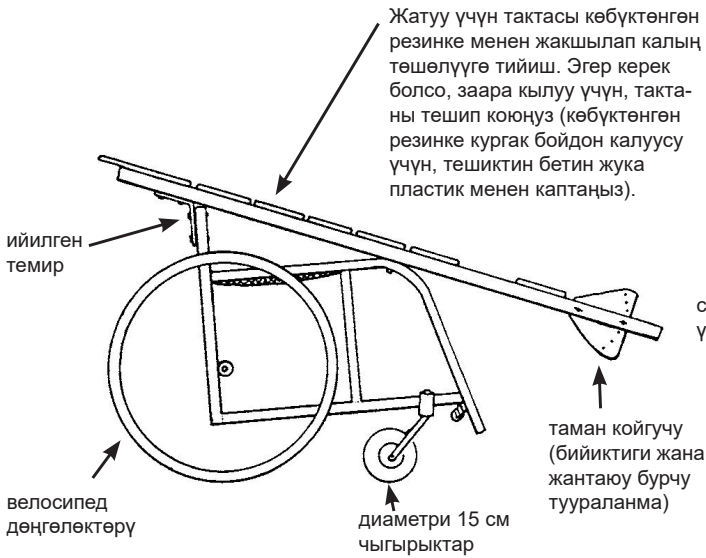
Такта жантайтылып карматылгандыктан, бала алды жагын карай алат, ойной алат, жана анын ары-бери которулуусу жеңил болот. Бала жатып эс алуусу үчүн, тактаны горизонталдуу абалына келтирилме кылып жасап койсо болот. Бул **кан дене боюнча айлануусун** жакшыртат жана бут кетмендери шишип кетүүсүнө жол бербейт.

Эт оюлуулар айыккандан кийин, жатуу үчүн тактаны алып салса, сүлдөрдү дөңгөлөктүү отургучка айланып өзгөртүп койсо болот.

Мындай отургуч бүктөлүп кичирейбеген жөнөкөй дөңгөлөктүү отургучтан жана жатуу үчүн үстүнөн орнотулма жыгач тактадан турат. Башкача түзүлүштөрү деле болот. (190-беттеги жатуу жана буттарга туруу үчүн жыгачтан жасалган, дөңгөлөктүү отургучтун сүрөтүн караңыз.)

ЖАТУУ ҮЧҮН ТАКТАСЫ БАР

Узун бойлуу адамдар үчүн, отургуч коңторулуп кетүүсүнө жол бербөө максатында алдынкы чыгырык дөңгөлөктөрүн чоң дөңгөлөктөрүнөн алысыраак орнотуңуз.

ЖАТУУ ҮЧҮН ТАКТАСЫ ЖОК

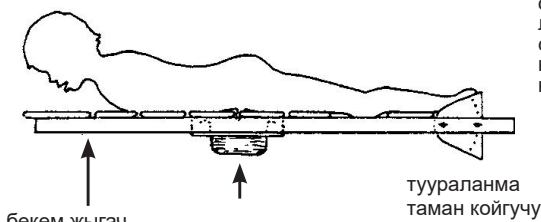
жана башка жасалгалары да жок

ЖАТУУ ҮЧҮН ТАКТАСЫ

КАПТАЛЫНАН КӨРҮНҮШҮ

Жука же фанера такталарды, дененин сөөктүү бөлүктөрүнүн же жаралардын астына ачык мейкиндик калтыруу үчүн, оңой алып салырма кылып, чоң эмес буроолор менен карматыңыз.

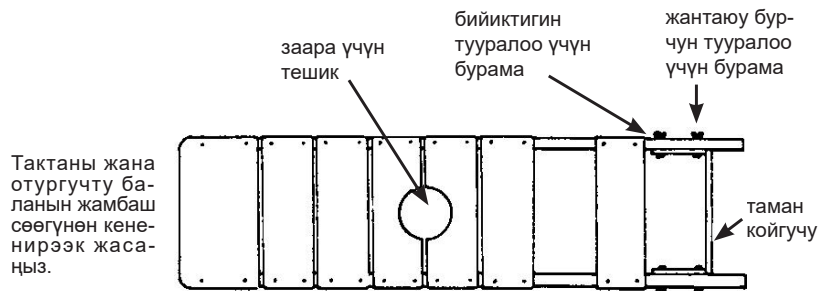

бекем жыгач шырғый (туурасынан кесилиши төрт бурчтуу, туурасы 2,5 см түтүк)

заара чогулткучту орнотуу үчүн жасалга (эгер керек болсо)

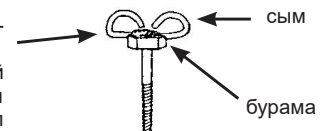
туураланма таман койгучу

ҮСТҮНӨН КӨРҮНҮШҮ

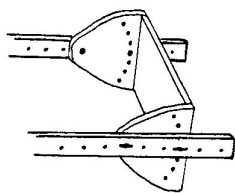
Тактаны жана отургучту баланын жамбаш сөөгүнөн кененирээк жасаныз.

Такта отургучка үч бурчтуу темирлердин же "кулактуу" бурмалардын жардамы менен бекитилет. Мындай бурмаларды кадимки бурамага бекем сымдын ийилген кесимдерин ширетип карматуу жолу менен жасоого болот.

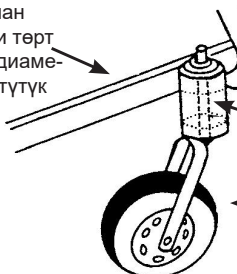
ТАМАН КОЙГУЧУ

Жука тактай же фанера колдонуңуз. (Капталдарын жана түбүн жумшак кездеме менен каптаңыз. баланын тамандарын күн сайын текшерип туруңуз.)

АЛДЫНДАГЫ ЧЫГЫРЫКТАРЫ

туурасынан кесилиши төрт бурчтуу, диаметри 2 см түтүк

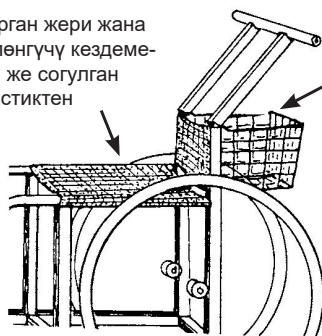
туурасынан кесилиши тегерек, диаметри 13 мм түтүк

диаметри 16 мм бурама

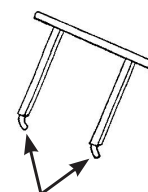
салмагын азайтуу максатында тегерете тешилген, “дүкөн арабасынын” дөңгөлөгү

АЛЫП САЛЫНМА КАРМАГЫЧЫ

отурган жери жана желөнгүчү кездемеден же согулган пластиктен

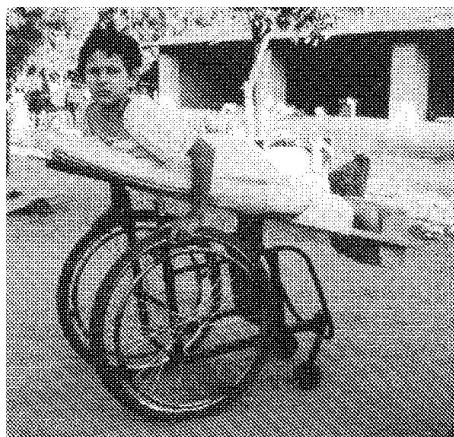

китеп салып алуу үчүн себетти

капталкы түтүктөрүнө киргизилүүчү бөлүктөрү

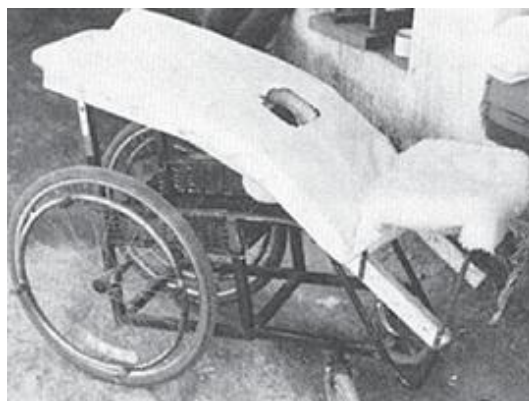
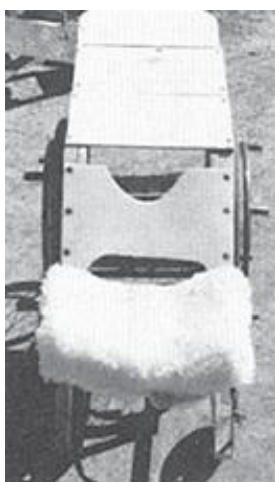
Жатуу үчүн тактасы бар дөңгөлөктүү отургучту жасоо үчүн, эми сизде жетиштүү маалымат бар. Бирөөнүн көрсөтмөлөрүсүз эле жасай аласыз. Аны колдоно турган балага тууралап жасаңыз.

Жатуу үчүн тактасы бар дөңгөлөктүү отургуч. Жазы кайышы баланы ордунда кармайт (бирок жараларын кыспоого тийиш).

Жатуу үчүн тактасы жок дөңгөлөктүү отургуч.

Параплегиясы, жамбаш сөөк - кашка жилик муундарында жана тизелеринде контрактуралары, жана эт оюлуулары бар бала үчүн ылайыкталган, жатуу үчүн тактасы (618-бет) бар дөңгөлөктүү отургучтун түрү. Заара пластик идишке чогултулат. Отургучтун отурган жери себетке айлантылып өзгөртүлгөн.

ЭСКЕРТҮҮ! Эт оюлуулары бар балада жаңы жаралар оңой пайда болорун эстен чыгарбаңыз. Денесинин сөөктөрү уркуйган бөлүктөрүнө басым такыр же дээрлик келтирилбегендей кылып, бала отуруусун же жатуусун камсыз кылыңыз. **Денесин күнүгө жок дегенде бир маал карап текшерип туруңуз. Денеси дайыма кургак боюнча калуусун камсыз кылууга аракет кылыңыз.**

СҮЛДӨРҮ ФАНЕРАДАН ЖАСАЛГАН ДӨҢГӨЛӨКТҮҮ ОТУРГУЧ

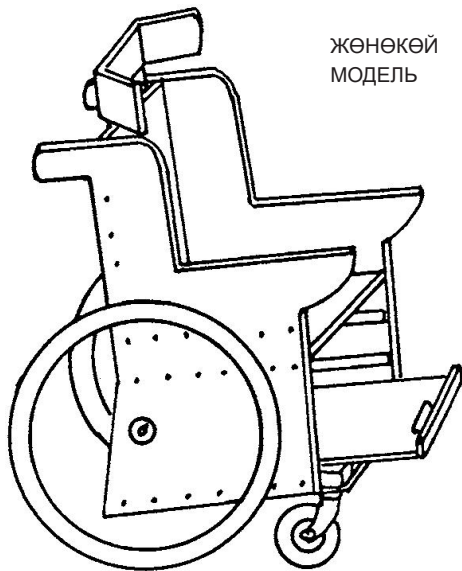
Мындай отургучту негизги жыгач усталык жана ширеткич ык-жөндөмдөрү бар бирөө оңой эле жасай алат. Дененин бөлүктөрү туура кармалуусун багыттоочу жасалгалар (баш жөлөк, жамбаш сөөк - кашка жилик муундары үчүн жумшак төшөм, ж.б.у.с.) оңой кошулат. Отургучту баланын башка муктаждыктарын да канааттандыргыдай кылып чийип түзсө болот. Мисалы, эгер бала бирөөнүн жардамысыз эле жакшы отура алса, анда баланын кыймылдоосуна көбүрөөк эркиндик берүү максатында, отургучтун капталкы бөлүктөрүнүн үстүлөрүн алып салса болот.

Фанерадан жасалган сүлдөрү металлдан жасалган сүлдөрүнө караганда арзаныраак. Бирок эгер аны жетишерлик бекем жасабаса же жаанга калтырып койсо, бекемдиги азайып, фанера бузулуп кетет. Кандай гана түзүлүштүү дөңгөлөктүү отургуч болбосун, аны туура эмес колдонуудан сактоо зарыл, мезгил-мезгили менен бир жери бузулуп бараткан-барат-паганын текшерип, анан тийиштүү түрдө оңдоп туруу керек.

Эгер дөңгөлөктүү отургучту жандуу бала колдонгону жатса, бөлүктөрү бириктирилген жерлеринин баарын кошумчалап бекемдеп чыкса, ал эми күпчөктөрүн жана окторун бекемирээк түрлөрүнө алмаштырса болот (623-бетти караңыз).

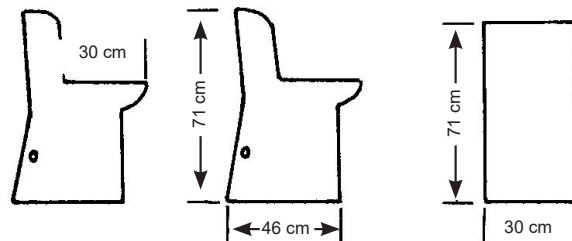
Моделди 621-беттен караңыз. →

ОТУРГУЧТУ КАНТИП ЖАСАЙСЫЗ:

1. Отургучтун жана көмөкчү жасалгаларынын чиймелерин изилдеңиз.
2. Капталкы эки бөлүгүн бирдей кылып кесиңиз. Кайрак кагаз менен сүртүп жылмалап чыгыңыз.
3. Отургучтун жөлөнгүчүнүн таканчын, отурган жерин жана түпкү бөлүгүн кесиңиз. Кайрак кагаз менен жылмалап чыгыңыз.
4. Отурган жерин жана түпкү бөлүгүн жөлөнгүчүнө буроо же мык менен бекитиңиз.
5. Капталкы бөлүктөрүн отурган жерине, түпкү бөлүгүнө жана жөлөнгүчүнө буроо же мык менен бекитиңиз.
6. Бардык бөлүктөрү түз экенин текшериңиз. Андан соң, бекемдөө үчүн, жабыштырчу желим кошуңуз, жана кошумча буроо же мык менен бекитиңиз.
7. Таман койгучун жана таман койгучу үчүн багыттоочу таякчаларды кесиңиз.
8. Багыттоочу таякчаларды отургучтун капталкы бөлүктөрүнө отурган жеринин астынан буроо же мык менен бекитиңиз.
9. Алдынкы чыгырыктарын отургучка бурама менен бекитип, арткы октук түтүгүн орнотуңуз.
10. Октук түтүккө орун даярдоо үчүн, отургучтун капталкы бөлүктөрүн тешиңиз. Түтүктү жана арткы дөңгөлөктөрүн орнотуңуз.
11. Жабыштырчу желим кургашы үчүн, 1-2 күн жөн коюңуз. Жыгачтан болгон бардык бириккен жерлеринин бекемдигин текшериңиз.

Бул ченемдер 4тен 8 жашка чейинки балдар үчүн.

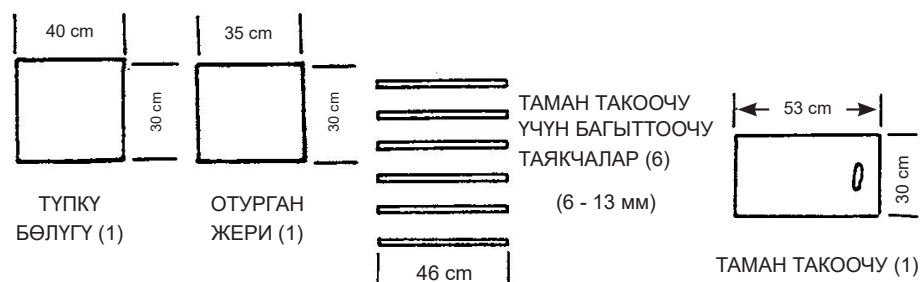

ЖӨЛӨНГҮЧҮНҮН ТАКАНЧЫ (1)

КЕРЕК МАТЕРИАЛДАР

- калыңдыгы 1 см фанера (1 барак)
- диаметри 50 см велосипед дөңгөлөктөрү (2 даана)
- кичинекей чыгырыктар (2 даана)
- 1/2 болот түтүк (узундугу 66 см)
- жыгач жабыштырчу желим
- кайрак кагаз
- буроо (винт)
- мык
- туурасынан кесилиши төрт бурчтуу, 12 мм x 7 мм таякчалар (узундугу 46 см, 6 даана)

КАПТАЛКЫ БӨЛҮКТӨРҮ (2)

ТҮПКҮ БӨЛҮГҮ (1)

ОТУРГАН ЖЕРИ (1)

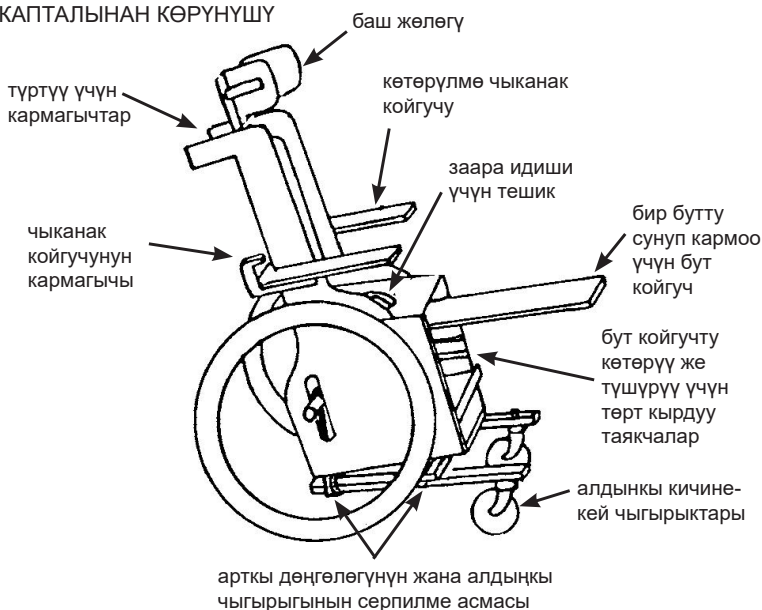
ТАМАН ТАКООЧУ ҮЧҮН БАГЫТТООЧУ ТАЯКЧАЛАР (6)
(6 - 13 мм)

ТАМАН ТАКООЧУ (1)

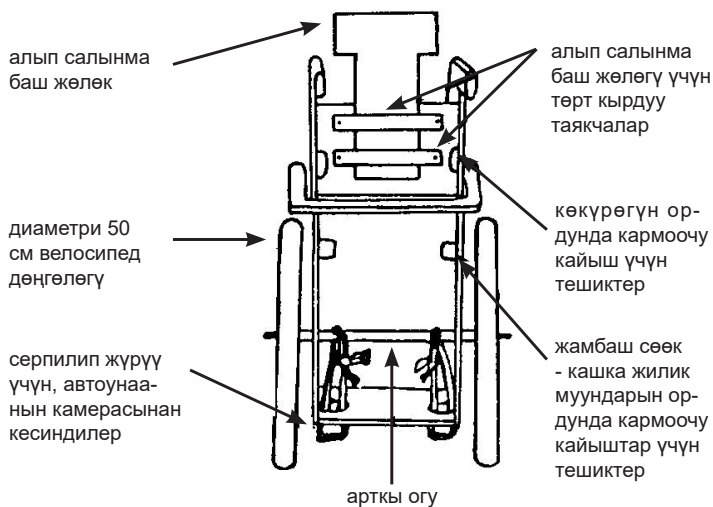
Көптөгөн жасалгалары бар, фанерадан жасалган дөңгөлөктүү отургуч

Мындай отургучтун ар түрдүү кошумча жасалгалары бар. Бул жасалгалары денесин, башын, табарсыгынын же ичегилеринин функциясын жакшы башкара албаган бала үчүн керек. Баш желөгү жана чыканак койгучтары жыгач кармагычтарга орнотулат. Зарыл болсо, аларды алып салса болот. Тизелердин үстүнөн үстөлчө орнотуп, кошумча карматууну камсыз кылуу үчүн, көкүрөк жана жамбаш сөөк кайыштары үчүн тешиктерди жасап коюу оңой.

КАПТАЛЫНАН КӨРҮНҮШҮ

АРТЫНАН КӨРҮНҮШҮ

БАРДЫК 4 ДӨҢӨЛӨГҮҮҮЧҮН СЕРПИЛГИЛЕР

Фанерадан жасалган мындай отургуч серпилип жүрөт. Арткы дөңгөлөктөрүнүн огу алдынкы чыгырык дөңгөлөктөрүн ордунда кармоочу жыгач шыргойлар менен автоунаанын эски камерасынан кесилген тилкелердин жардамы менен байланып туташтырылат. Бул жыгач шыргойлар, алдынкы чыгырык дөңгөлөктөрдүн серпилип жүрүүсүнө чыдаш үчүн, жетишерлик бекем болууга тийиш.

Отургучтун каптал бөлүктөрүндөгү атайын узун тешиктери арткы огу өйдө-ылдый эркин кыймылдоосун мүмкүн кылат. Анын астынкы бөлүгүндөгү башка узун тешиктери чыгырык дөңгөлөктөрдүн серпилме жыгач шыргойларына автоунаанын камерасынан кесилген тилкелерди ороп коюуга жол берет. Тилкелер канчалык тыгыз оролсо, дөңгөлөктүү отургучтун серпилип жүрүүсү ошончолук азыраак болот.

Арткы күпчөгүн жана огу кантип өз алдынча жасоо мүмкүн экенин 623-беттен караңыз. Эгер велосипеддин дөңгөлөктөрүнүн күпчөктөрүн колдоном десеңиз, 597-бетти караңыз.

башын багыттоо үчүн жасалгалар

Шынаа баш желөк элементинин багыттоо бурчун тууралайт.

Маанилүү: Жумшак кездеме менен жакшылап каптаңыз.

Астынкы бөлүгү отургучтун артындагы атайын тешикке кийгизилет.

көтөрүлмө чыканак койгучтар

чыканак койгучтарды кармагычтар

жамбаш сөөк - кашка жилик муундарын жана ийиндерди багыттоочу, жумшак кездеме менен капталган жасалгалар

Уркуяп чыгып турган жерлери отургучтун желенгүчүндөгү жана отурган жериндеги тешиктерге кийгизилет.

буттарды бир биринен алыстаткычы бар, заара идиш кармагыч

заара идиш

Сөңгөк катып калгансыган буттарды эки башка кармайт.

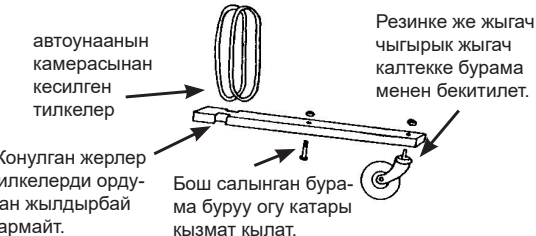
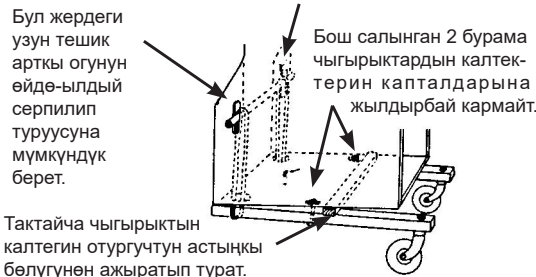
тизелердин үстүнөн орнотулчу үстөлчө

Тизелердин үстүнөн орнотулчу үстөлчөнү дөңгөлөктүү отургучтун капталкы бөлүктөрүнүн кырлары менен тең кылып кесиңиз. Чыканак койгучтарды кармагычтар эле үстөлчөнү да өз ордунда кармайт. Эгер үстөлчө шалкылдаса, аны бекемдөө үчүн кичинекей тактайчаларды колдонсоңуз болот. Эгер тизелерди алыстаткычты бир аз бийигирээк жасасаңыз, анда үстөлчө анын үстүнө коюлуп, ылдый түшө берүүсү токтойт.

Чыканак койгучтардын кармагычтары үстөлчөнү бул жерлерден кармайт.

Фанера (калыңдыгы 6 мм)

Автоунаанын камерасынан даярдалган тилкелер арткы огу алдынкы чыгырыктардын калтектери менен туташтырат.

ТЕГИЗ ЭМЕС БЕТТЕР БОЮНЧА ЖҮРҮҮ ҮЧҮН, БОЛОТ ТҮТҮКТӨРДӨН ЖАСАЛГАН ДӨҢГӨЛӨКТҮҮ ОТУРГУЧ

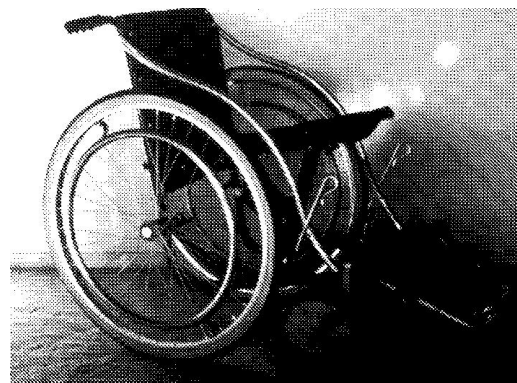
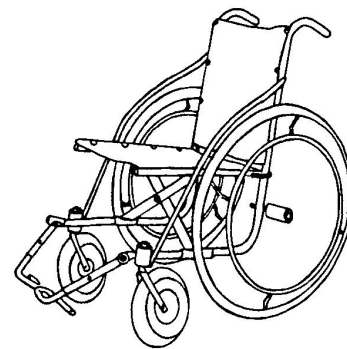
Тегиз эмес беттер боюнча жүрүү үчүн дөңгөлөктүү отургуч (АТИ-Hotchkiss) – абдан бекем, оңой бүктөлүп кичирейме отургуч. Ал тегиз эмес беттер боюнча жакшы жүрө алат, жана ишканалар чыгарган түрлөрүнө салыштырмалуу узгаыраак кызмат кылып берет. Эгер отургуч бузулса, аны жергиликтүү устага жасатып алсаңыз болот. Мындай отургуч кууш болгондуктан, көп адамдуу жерлерде жетишерлик эркин жүрүүгө болот.

Мындай отургучтун сүлдөрү бети жука болот түтүктөн жасалат. Механиктин жана ширеткичтин баштапкы ык-жөндөмдөрүн өздөштүрүп алган адам мындай түтүккө оңой эле өзүнө керек форманы бере алат. Мындай отургучту чакан устаканада 4 күндүн ичинде эле жасоого болот. Бүтүндөй Латин Америка боюнча, ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү механиктерден түзүлгөн 10дон ашык топ ушундай отургучтарды – импорттук отургучтун наркынын төрттөн бир бөлүгүнөн да кем баада – жасап иш кылат.

Бул дөңгөлөктүү отургучту жасоо үчүн керек материалдардын көпчүлүгүн алыс барбай эле табууга болот. Велосипеддин, диаметри 60 см (же 66 см) болгон стандарттык дөңгөлөктөрү пайдаланылат. Бекемделген күпчөктөрдө автоунаанын чоң эмес стандарттык муунакжаздарды колдонулат (булардын керектелүүдөн чыгып калгандарын электрдик жабдууларды оңдоочу устаканалардан бекер же арзан баада алуу мүмкүн). Диаметри 1,6 см болот бурмалар дөңгөлөктөрдүн октору катары кызмат кылат. Отургучтун отурган жери брезент (калың) материалдан тигилген. Эгер алдына кичинекей дөңгөлөктөрдү таппасаңыз, аларды жыгачтан деле жасоого болот (597- жана 616-беттерди караңыз).

Эки капталындагы, дөңгөлөктөрдүн формасын кайталаган ийилген түтүктөр отургучка жана андан которулууну жеңилдетет. Оңой бүктөлмө таман койгучунун алдынкы бөлүгү куушурак кылынып жасалган. Бул көп адамдуу жерлерден ары-бери которулууну жеңилдетет.

Күпчөктөрүн, чыгырык дөңгөлөктөрүн жана ордунан жылдырбагычтарын жасоо боюнча сүрөттөр кийинки бетте келтирилген. Мындай отургучту жасоо боюнча толук маалыматтуу сүрөттөрдү *Independence Through Mobility* (Мобилдүүлүк аркылуу көз карандысыздыкка; 604-бетти караңыз) деп аталган китептен табасыз. Китеп ушундай отургучту жасаганды каалаган адамдардын бардыгы үчүн керек.

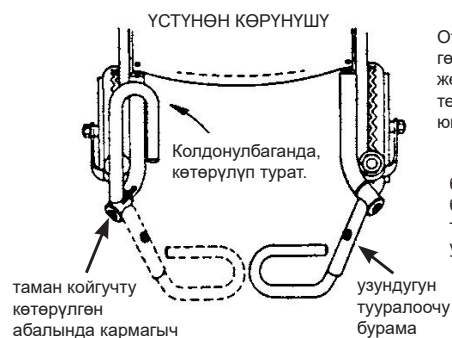

Бул моделинин алдынкы дөңгөлөктөрү жыгачтан.

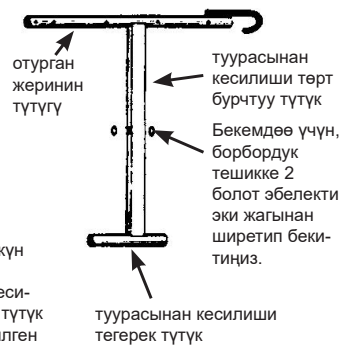
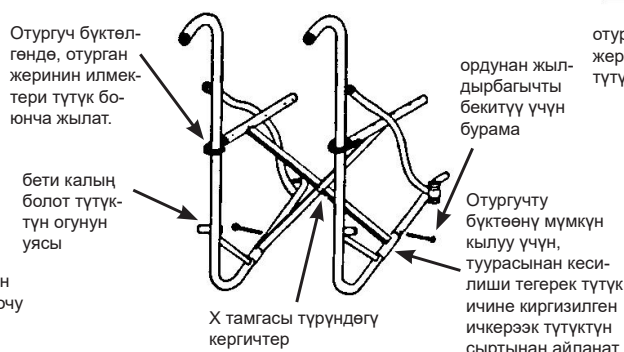
КЕРЕК МАТЕРИАЛДАР

- бети жука түтүк (диаметри 12 мм-ден 30 мм-ге чейин)
- бети калың түтүк (ички диаметри 16 мм)
- калың брезент же нейлон кездеме (2 метр)
- туурасынан кесилиши төрт бурчтуу түтүк (бети жука)
- велосипед тогундары жана чабактары (диаметри 60 же 66 см)
- чыгырык дөңгөлөк (2 даана)
- колдонулган герметикалуу муунакжаздам (8 даана)
- болот себилжабдык шыргый (туурасынан кесилиши тегерек, диаметри 10 мм)
- узун, жалпак болот металл (1,5 мм x 10 мм)
- октук бурама (4 даана) (16 мм x 127 мм)
- эбелек (4 даана) (диаметри 2,5 см, дагы 16 даана каптоо үчүн)
- буроо (6 даана, каптоо үчүн)
- машинелик буроо (8 даана) (6 мм x 38 мм)
- боёк же хромдоочу химикаттар
- колонун эритмесинен ширеткич «чыбыкча», ширетүү үчүн флюс
- велосипеддин резинке дөңгөлөктөрү жана камералары (60 см)

БҮКТӨЛМӨ ТАМАН КОЙГУЧ

X ТАМГАСЫ СЫМАЛ КЕҢЕЙМЕ ЖАСАЛГА

Бул отургучтун сүрөтүн 536-беттен издеңиз.

ДӨҢГӨЛӨКТҮҮ ОТУРГУЧТУН БӨЛҮКТӨРҮН КАНТИП ЖАСООГО БОЛОТ

(дөңгөлөктүү отургучтардын көптөгөн моделдери үчүн колдонууга болот)

БЕКЕМДИГИ КҮЧӨТҮЛГӨН ДӨҢГӨЛӨК КҮПЧӨКТӨРҮ

огу (диаметри 16 мм болот бурама)

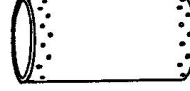
- Калың бурама муунажаздамдын ичине тыгыз отурушу керек.
- Муунажаздамдар сырткы болот түтүктүн ичине тыгыз отурушу керек.
- Чабактарын кийгизүү үчүн, сырткы болот түтүктүн эки учун кылдат белгилеп, анан бургу менен тешип чыгыңыз.
- Чектөөчү түтүк октук бурамага кийгизилип, муунажаздамдарды чабактардын учтарына жакын кармайт.

чектөөчү түтүк

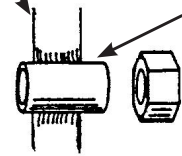

колдонулган герметикалуу муунажаздамдар

сырткы болот түтүгү (диаметри 3 см, бети жука)

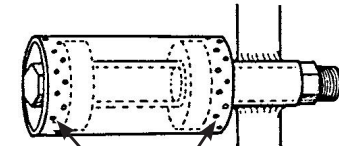

отургучтун сүлдөрү

сүлдөргө ширетилип бекитилген, бети калың түтүк

ордуна жылдырбоочу үлүк

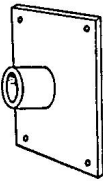

велосипеддин чабактары үчүн тешиктер

Эскертме. Ички диаметри 16 мм болгон колдонулган герметикалуу муунажаздамдарды электрдик аспаптарды оңдоочу устанадан көп учурда бекер же арзан баада тапса болот. Көп учурда, колдонулган мындай муунажаздамдар стандарттык дөңгөлөктүү отургучтардын муунажаздамдарына салыштырмалуу узагыраак кызмат кылат.

Бекемдиги күчөтүлгөн күпчөктү жыгач отургучка бекитүү үчүн, бети калың түтүктү төрт бурчтук жалпак металлга ширетип бекитсеңиз болот.

Төрт бурчтук жалпак металл канчалык чоң болсо, бекитменин өзү ошончолук бекем болот.

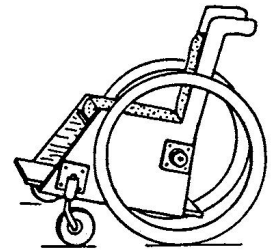

Төрт бурчтук жалпак металлды жыгачка бурамалар менен бекитсе болот.

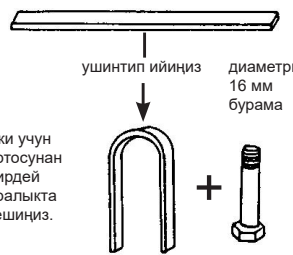
жыгач

огу

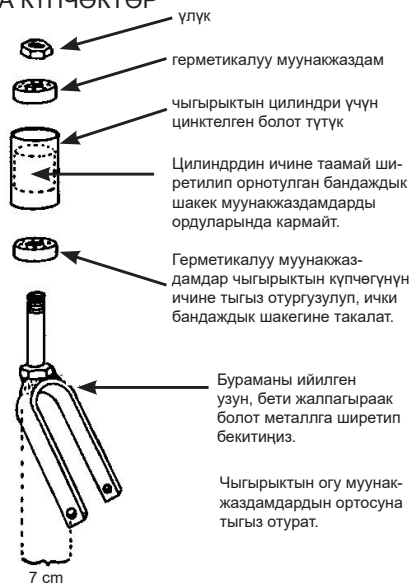
ЧЫГЫРЫК ҮЧҮН АЧАСАЙЫМ ЖАНА КҮПЧӨКТӨР

узун, бети жалпагыраак болот металл

Эки учун ортосунан бирдей аралыкта тешиңиз.

Чыгырыктын огу бураманын артынан жок дегенде 7 см аралыкта орнотуңуз. Отургуч тезирээк жүргөндө, бул анын титирөөсүн болтурбоого жардам берет

үлүк

герметикалуу муунажаздам

чыгырыктын цилиндри үчүн цинктелген болот түтүк

Цилиндрдин ичине таамай ширетилип орнотулган бандаждык шакек муунажаздамдарды ордуларында кармайт.

Герметикалуу муунажаздамдар чыгырыктын күпчөгүнүн ичине тыгыз отурузулуп, ички бандаждык шакегине такалат.

Бураманы ийилген узун, бети жалпагыраак болот металлга ширетип бекитиңиз.

Чыгырыктын огу муунажаздамдардын ортосуна тыгыз отурат.

7 см

ОРДУНАН ЖЫЛДЫРБАГЫЧЫ

бети жалпагыраак металлды ийиңиз

резинке шлангдын кесиндиси

жалпак же туурасынан кесилиши тегерек узун болот металл

сүлдөргө бекитүү үчүн бурама

ширетип бекитиңиз

Же болбосо, узун болот металлды так ушундай ийип, жылдырбагыч жасаса болот.

Токтоткучтун башка түзүлүштөрүн 601-беттен издеңиз.

Бир аз башкачараак түзүлүштөрүн 597-, 616- жана 619-беттерден

БРЕЗЕНТТЕН (КАЛЫҢ КЕЗДЕМЕ) ТАРТЫЛГАН ОТУРГАН ЖЕРИ ЖАНА ЖӨЛӨНГҮЧҮ

Брезентти отурган жеринин же жөлөңгүчүнүн туурасынан эки эсе чоң, анан дагы эки капталынан 4 см (тигүү үчүн) кошуп, ал эми узундугуна дагы жок дегенде 20 см кошуп кесиңиз.

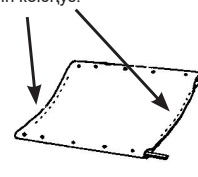
Брезентти түтүккө тигиңиз.

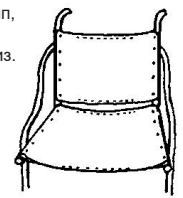
Эң көп күч келген жерлерин бекемдөө максатында учтарын бүктөңүз.

Бул жерлерин бүктөп тигип коюңуз.

Брезент тартылган түтүктөрдү тешип, буроолор менен рамага бекитиңиз.

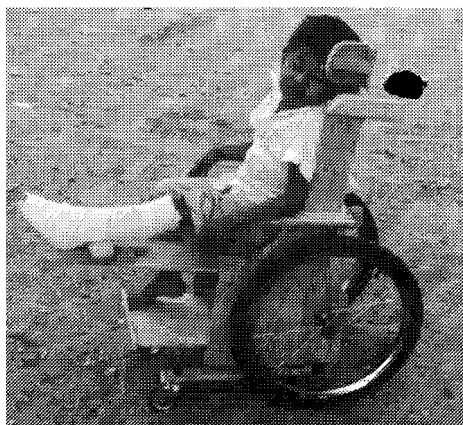
ЭСКЕРТҮҮ! Бардык элементтерди так ченеңиз. Бүктөлмө отургучта отурган жери менен жөлөңгүчүнүн туурасы бүтүндөй отургучтун туурасын аныктайт.

Дөңгөлөктүү отургучтардын башка бөлүктөрүнүн түзүлүштөрүн төмөнкү беттерден издеңиз:

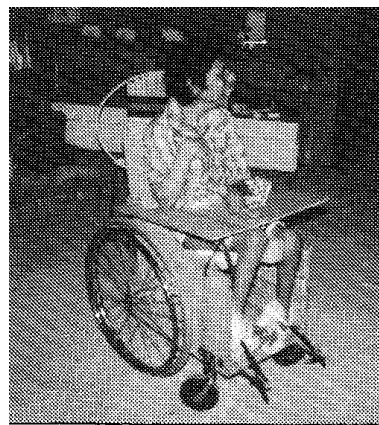
дөңгөлөктөр: 594, 596, 597, 616, 619
отурган жерлери жана жөлөңгүчтөрү: 595, 615, 616, 617, 619, 620
резинке дөңгөлөктөр: 596
чыканак койгучтар: 599, 621

таман койгучтар: 600, 616, 619, 621, 622
окторунун бекитмелери: 597, 598, 615
түртүү үчүн кол тогундар: 601
жамбаш жаздыкчалар: 200, 609

Колго жасалган дөңгөлөктүү отургучтардын мисалдары

620-беттеги, чыканак койгучу түшүрүлүп (сол жакта) жана артын көздөй көтөрүлүп турган, фанерадан жасалган дөңгөлөктүү отургуч.

Церебралдык шалдыгы бар бала үчүн, автоунаанын камерасынан жасалган тартуучу жасалгасы бар, ДСПдан жасалган отургуч. Жасалга баланын бут кетмендерин акырындан тартып, тизе муундарындагы оор контрактураларын оңдоого жардам берет.

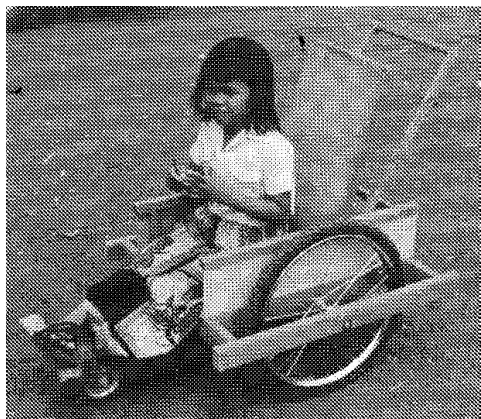
Индиянын Аллахабад чөлкөмүндөгү Викланг айылында жасалган, колдордун күчү менен кыймылга келтирилүүчү, үч дөңгөлөктүү, бамбуктан жасалган велосипед.

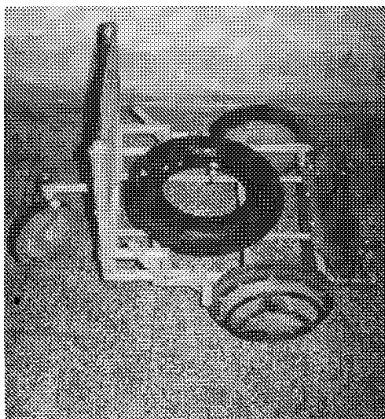
Толугу менен (анын ичинде дөңгөлөктөрү дагы) кагаздан жасалган дөңгөлөктүү отургуч. Кагаз бөлүктөрү сууга чыланган күрүч унунун жардамы менен бир бирине жабыштырылат (Зимбабве).

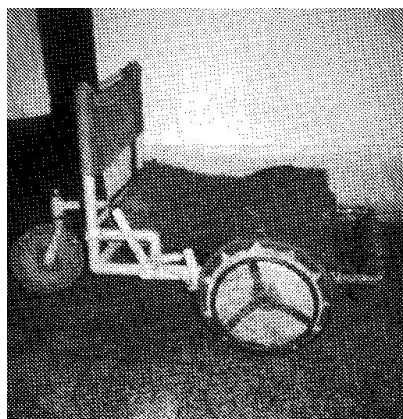
617-беттеги дөңгөлөктүү отургучтун жыгачтан жасалган түрү, Healthlink дөңгөлөктүү отургучунан экөө, пластик чаканын жарымынан жана дөңгөлөктөрү жыгачтан жасалган "араба".

Жыгачтан жасалган дөңгөлөктүү отургуч (Таиланд). Отургучка орнотулган велосипеддин октору, ийилип калбашы үчүн, эки жагынан тең тирелип кармалат.

Сүлдөрү металлдан, дөңгөлөктөрү жыгачтан жасалган "араба" (Бангладеш; 572-бетти караңыз). Автоунаанын камерасы жаздык жана ажаткана отургучу катары кызмат кылат.

Бул арабада (ал дагы Бангладеште жасалган) кокостун буласынан даярдалган, бети резинке менен капталган жаздык колдонулат (199-бетти караңыз).

Дөңгөлөктүү отургучтардын түрдүү түзүлүштөрүнүн дагы башка мисалдарын 65-, 86-, 98, 189-, 190-, 229-, 288-, 343-, 430-, 441- жана 526-беттерден караңыз.